

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	13
Κεφάλαιο Α΄ Οι Σουμερίοι	17
Προέλευση και καταγωγή	17
Πρωτο-ιστορική Περίοδος (περ. 3400-2900)	18
Πρώιμη Δυναστική περίοδος (περ. 2900-2355)	20
Η πρώτη δυναστεία της Κις	20
Η άνοδος της Ουρούκ	21
Το πρώτο βασίλειο της Ακκάδ	23
Η Τρίτη Δυναστεία στην Ουρ	25
Η περίοδος της πτώσης και της παρακμής: Ίσιν και Λάρσα	27
Σύστημα διοίκησης και κοινωνική δομή	28
Το σύστημα γραφής της Ουρούκ	29
Ακκαδικά και Βαβυλωνιακά	30
Εμπόριο, τέχνη και πολιτισμός	31
Οι θεοί και ο κόσμος των Σουμερίων	32
Μύθοι των Σουμερίων	34
Οι αξιώσεις της Ινάνα	35
Ο κύκλος του Γκιλγκαμές	36
Σημεία ομοιότητας με βιβλικά θέματα	37
Ενδεικτική Βιβλιογραφία	38
Κεφάλαιο Β΄ Οι Βαβυλώνιοι	40
Βαβυλών	41
Η παλαιά Βαβυλωνία (2000-1595)	42
Μέση Βαβυλωνιακή Περίοδος (1595-1000)	44
Πρώιμη Νέο-Βαβυλωνιακή περίοδος	45
Νέο-Βαβυλωνιακή Περίοδος (1000-539)	47

Ο Ναβουχοδονόσορ και οι διάδοχοί του	48
Τέχνη, Επιστήμη και Γράμματα	50
Ο Κώδικας του Χαμουραπί	51
Μύθοι και θρησκεία	53
Η κάθοδος της Ισθάρ στον Κάτω Κόσμο	55
Τα Βαβυλωνιακά Έπη - Το Έπος του Γκιλγκαμές	56
Η αφήγηση για τον Κατακλυσμό	57
Ενδεικτική Βιβλιογραφία	58
Κεφάλαιο Γ΄ Οι Χετταίοι	60
Τα ευρήματα στη Χατούσα	60
Οι βιβλικές αφορμές	61
Η καταγωγή των Χετταίων	62
Γλώσσα και γραφή	63
Ιστορικά στοιχεία	64
Η πτώση του βασιλείου των Χετταίων	68
Στοιχεία πολιτισμού της Χάτι	68
Ψήγματα μύθου και θρησκείας	71
Ενδεικτική Βιβλιογραφία	73
Κεφάλαιο Δ΄ Οι Χαναναίοι	74
“Προϊστορία” και ιστορία των Χαναναίων	74
Η γλώσσα και η γραφή	76
Οι Χαναναίοι στη Βίβλο	77
Στοιχεία τέχνης και πολιτισμού	79
Θρησκευτικές δοξασίες και πρακτικές	80
Μύθοι και έπη των Χαναναίων	82
Ενδεικτική Βιβλιογραφία	83
Κεφάλαιο Ε΄ Οι Φιλισταίοι	84
Ο χώρος και ο χρόνος της προέλευσης	84
Η γλώσσα και ο λαός	86
Οι Φιλισταίοι στην ιστορία	87
Στοιχεία πολιτισμού	88
Στοιχεία θρησκευτικότητας	90

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

9

Οι σχέσεις με το λαό Ισραήλ	92
Ενδεικτική Βιβλιογραφία	94

Κεφάλαιο ΣΤ' Ο Λαός των Φοινίκων

96

Το όνομα, ο τόπος και ο λαός	96
Γλώσσα και γραφή	97
Οι Φοίνικες στην ιστορία	98
Τέχνη και πολιτισμός	102
Φοίνικες και Αιγύπτιοι	103
Θρησκευτικά και λατρευτικά ήθη	104
Επιρροή στο λαό Ισραήλ	105
Ενδεικτική Βιβλιογραφία	106

Κεφάλαιο Ζ' Η Ισχύς της Ασσυρίας

108

Απαρχές και διοικητικά κέντρα	108
Ιστορικά στοιχεία	110
Η πρωτο-ιστορία των Ασσυρίων. Παλαιά Ασσυριακή Περίοδος ...	111
Μέση Ασσυριακή Περίοδος	112
Νέα Ασσυριακή Περίοδος	113
Η πτώση της ασσυριακής αυτοκρατορίας	116
Θρησκεία, Τέχνη και Πολιτισμός	117
Η 'γραφή των άστρων'	119
Κοινωνικός ιστός και νόμοι	120
Ενδεικτική Βιβλιογραφία	122

Κεφάλαιο Η' Οι Αραμαίοι

124

Το θέμα της καταγωγής	125
Οι Αραμαίοι στην ιστορία	126
Θρησκευτικά και πολιτισμικά στοιχεία	129
Η αραμαϊκή γλώσσα	129
Ενδεικτική Βιβλιογραφία	131

Κεφάλαιο Θ' Η Αρχαία Περσία

132

Προέλευση και απαρχές	132
Η εποχή του Κύρου Β' (559-530)	133

Η περίοδος των διαδόχων του Κύρου	134
Προστάτες των τοπικών παραδόσεων	137
Η πολιτική κατάσταση στην Περσία	138
Η θρησκεία των Περσών	139
Τέχνη και πολιτισμός	140
Αναφορές στην Παλαιά Διαθήκη	142
Ενδεικτική Βιβλιογραφία	143
Κεφάλαιο Γ' Το Θαύμα της Αιγύπτου	145
Η γη των 'δύο χωρών'	145
Αιγυπτιακή Προϊστορική και Προδυναστική Περίοδος	147
Οι απαρχές της αιγυπτιακής ιστορίας	148
Πρώτη περίοδος Δυναστείες 1-2 (3100-2700)	148
Δυναστείες 3-6 (περ. 2700-2200), Παλαιό Βασίλειο	149
Δυναστείες 7-10 (περ. 2200-2000), Πρώτη Ενδιάμεση Περίοδος	153
Δυναστείες 11-13 (2000-1700), Περίοδος Μέσου Βασιλείου	154
Δυναστείες 14-17 (1700-1540), Δεύτερη Ενδιάμεση Περίοδος ή Περίοδος των Υξώς	156
Δυναστείες 18-20 (1550-1100), Περίοδος του Νέου Βασιλείου	157
Αχενατόν, ο αιρετικός Φαραώ	158
Η δυναστεία του Ραμσή	161
Ενδιάμεση Περίοδος Γ' έως τα χρόνια των Διαδόχων του Μ. Αλεξάνδρου	162
Σχέσεις Αιγύπτου και Ισραήλ	164
Η αιγυπτιακή θρησκεία, Πρώιμη και Προ-Δυναστική εποχή	166
Οι μύθοι των Αιγυπτίων	167
Όσιρις και Ίσιδα	168
Η δημιουργία των ανθρώπων	169
Πτα και Άμμων	170
Ο ρόλος του ναού	172
Το Ιερατείο	173
Αντιλήψεις για το επέκεινα	175
Η ανατομία της ανθρώπινης οντότητας	176
Η τεχνική της μουμιοποίησης	177
Ενδεικτική Βιβλιογραφία	178

Κεφάλαιο ΙΑ΄ Στοιχεία της ελληνικής συμβολής:

Θρησκευτικές και πολιτισμικές αφορμές	180
(Λίγα για) Το θέμα των Ινδοευρωπαίων	180
Ο Μινωικός πολιτισμός	183
Οι πολύχρυσες Μυκήνες	186
Αχτίδες του Ελληνικού πνεύματος κατά την Αρχαϊκή και Κλασική Περίοδο, έως την έλευση του Μ. Αλεξάνδρου	188
Ορφείας	188
Απόλλων, Διόνυσος και Ζευς ως «θεϊκά παιδιά»	191
Αιθεροβασία και Ψυχανωδία: Ταξίδια της ψυχής στους Έλληνες	194
Τα δώρα της Ελληνιστικής περιόδου	197
Ορμή και παρακμή των Μυστηριακών λατρειών	199
Η άνοδος και η κυριαρχία της Ρώμης	204
Ενδεικτική βιβλιογραφία	206

Χάρτες, εικόνες, πίνακες και παραστάσεις

Η Εγγύς Ανατολή (περ. 1700 π.Χ.) (χάρτης)	16
Σουμέρ και Ακκάδ (χάρτης)	19
Ναός τύπου ζιγκουράτ	26
Η στήλη του Χαμουραπί	52
Ο βιβλικός πύργος της Βαβέλ (έργο του P. Brugel)	53
Βαβυλωνιακό σχέδιο του κόσμου	55
Πλάκα με το Έπος του Γκιλγκαμές	57
Συγκριτικός πίνακας ουγαριτικού, φοινικικού αλφαβήτου και ακκαδικών/σιναιϊτικών σημείων	98
Σκηνή από το παλάτι του Ασουρνασιρπάλ	110
Μορφές στο παλάτι της Ντουρ-Σαρουνίν	115
Ο Ασουρμπανιπάλ εργαζόμενος	116
Σκηνή κυνηγιού στο παλάτι του Ασουρμπανιπάλ	117
Σκηνή από την πολιορκία της Λαχίς	121
Στρατιώτης του τάγματος των Αθανάτων	136
Τα ερείπια της Περσέπολης	141
Η πυραμίδα του Ντζοσέρ	149

Η πυραμίδα στη Ντασούρ	150
Η Σφίγγα και η νεκρόπολη της Γκίζας	152
Η βασίλισσα Νεφερτίτη	160
Ο Ατόν και η οικογένεια του Αχενατόν	160

